

**Klub Dam i Kawalerów
Krzyża Wolności i Solidarności**

0-363 Warszawa, ul. Nowy Świat 48 lok. 11, Tel. 601662318; 606115980.
e-mail: ihoo@o2.pl, piotr@pwojcik.com, www.kwis-votum.pl

Warszawa 15.12.2025 r.

UCHWAŁA NR 7/2025

Zarządu Stowarzyszenia „Klub Dam i Kawalerów Krzyża Wolności i Solidarności”

w sprawie opinii o poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych oraz niektórych innych ustaw

Zarząd stowarzyszenia „Klub Dam i Kawalerów Krzyża Wolności i Solidarności” po szczegółowej analizie projektu ustawy o zmianie ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 1889, z 30 września 2025 roku) stwierdza, iż projekt ten zawiera pewne zmiany, które zyskują akceptację środowiska opozycji antykomunistycznej i osób represjonowanych oraz takie, które w żadnym razie nie doczekają się akceptacji naszego środowiska.

Do tych pierwszych zmian z pewnością należy:

- wprowadzenie świadczenia wyrównawczego oraz solidarnościowego dla osób nie mających ustalonego prawa do świadczeń emerytalnych i rentowych lub emerytury zagranicznej albo nie pobierających tych świadczeń;

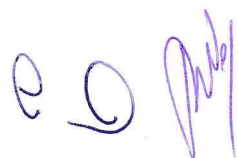
- wprowadzenie możliwości pobierania świadczeń przez wdowy i wdowców po działaczach opozycji antykomunistycznej i osobach represjonowanych z powodów politycznych;
- zastąpienie przesłanki odpowiedzialności karnej przesłanką „zagrożenia represjami”, jednakże zdaniem Zarządu Stowarzyszenia – powinno mieć to odniesienie tylko w stosunku do dzieci i młodzieży poniżej 17 roku życia, wraz z wprowadzeniem do definicji represjonowanych dodatkowej przesłanki wydania orzeczenia o zastosowaniu środka poprawczego lub wychowawczego.

Zdaniem Stowarzyszenia zmiany te stanowią korzystny wkład do procesu przywracania należnych działaczom opozycji antykomunistycznej i osobom represjonowanym z powodów politycznych praw w życiu społecznym naszej Ojczyzny.

Drugą kategorię proponowanych zmian, domagającą się zdecydowanej odprawy, która kategorycznie musi zostać porzucona, stanowi propozycja zmian w procedurze nabywania statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych, tj. oprócz dotychczasowej decyzji administracyjnej Szefa Urzędu ds. Kombatantów po stwierdzeniu przez Prezesa IPN, że osoba aspirująca spełnia warunki określone ustawą, dodanie także możliwości wydania takiej decyzji na podstawie oświadczenia aspirującego do przyznania uprawnień, że między 22 lipca 1944 roku a 31 lipca 1990 roku nie był/była on/ona pracownikiem, funkcjonariuszem lub żołnierzem organów bezpieczeństwa państwa ani nie był/była współpracownikiem w rozumieniu art. 3a ustawy z 18 października 2006 roku o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, po uznaniu takiego oświadczenia za prawdziwe przez „oddziałowe biuro lustracyjne” albo sąd.

Proponowana zmiana wprowadza do jednoznacznego w obecnym stanie prawnym sposobu określania przez organy administracji statusu członka opozycji antykomunistycznej lub represjonowanego z powodów politycznych, opartego na dokumentacji państwowej, elementy dowodzenia sprzecznego z osnową dokumentów urzędowych zarówno przechowywanych w IPN, jak i samego dokumentu decyzji administracyjnej stanowiącego wszak dokument urzędowy, czyli – na mocy art. 244 kodeksu postępowania cywilnego – dokument sporządzony w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowiący dowód tego co zostało w nim urzędowo zaświadczone.

Wedle propozycji zmian miałyby być zatem możliwe w ponownym postępowaniu o charakterze administracyjnym, dotyczącym tej samej osoby i jej statusu (tu – prowadzonego przez „oddziałowe biuro lustracyjne”) dowodzenie spreczne z osnową dokumentu publicznego wieńczącego zakończone już postępowanie administracyjne. Miałyby to być możliwe na podstawie wszelkich środków dowodowych, jedynie

z wyłączeniem dowodu ze świadków będących funkcjonariuszami komunistycznego aparatu represji politycznej. W tym miejscu godzi się zatem koniecznie zaakcentować, iż zaproponowana nowelizacja ustawy nie wyłącza z kategorii świadków osób będących współpracownikami organów bezpieczeństwa państwa. Z jednej strony zatem projekt uniemożliwia przeprowadzenie dowodu o sprzeczności treści dokumentów urzędowych ze stanem faktycznym z zeznań funkcjonariuszy reżymu komunistycznego, a z drugiej strony umożliwić ma tajnym współpracownikom tych wyłączonych z regulacji ustawowej świadków obalenie prawdziwości dokumentów urzędowych.

Jest ponurym paradoksem jurydycznym, że wedle proponowanych

regulacji umożliwia się dwu osobom, którym odmówiono przyznania pierwotną decyzją statusu opisanego w ustawie, wzajemne - krzyżowe niejako - podważanie rzetelności dokumentacji państwowej, powołując się na ich wzajemnie oczyszczające z zarzutów świadectwa w dwu ponownych postępowaniach administracyjnych.

Mimo, iż projekt ustawy określa szczegółową procedurę weryfikacyjną dla prokuratorów oddziałowych biur lustracyjnych (art. 5a i 5b proponowanych przepisów) jest oczywiste, że ryzyko nadawania na podstawie tych zaproponowanych w nowelizacji przepisów osobom nie spełniającym dotychczas opisanych w ustawie warunków statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych jest wielokrotnie większe niż na podstawie obowiązujących przepisów, co powoduje zdecydowany apel naszego środowiska o odrzucenie tej części modyfikacji stanu prawnego projektowaną zmianą ustawy.

Klub Dam i Kawalerów
Krzyża Wolności i Solidarności

00-363 Warszawa
ul. Nowy Świat 48 lok. 11

Za Zarząd KDiKKWiS

Prezes

Wiceprezes

Andrzej Chytele